

Huvudman

Skolgrunden AB (org.nr 556558-8166)
anne.soderstrom@aprendere.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Skolgrunden i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 27 juni 2023.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Skolgrunden AB avseende brister rörande att elever inte ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2023 genomfört en tillsyn av Skolgrunden i Stockholms kommun.

Skolinspektionen har den 27 juni 2023 beslutat att förelägga Skolgrunden att senast den 8 januari 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt anställning av lärare.

Skolgrunden har den 8 januari 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Skolgrunden har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 27 juni 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Skolgrundens arbete rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Detta då det framgick att sju av skolans 15 lärare undervisar i ämnen som de saknade behörighet att undervisa i.

Av den redovisning som huvudmannen inkommit med framgår bl.a. följande. En av lärarna som undervisar i ämnet svenska i årskurs 7-9 saknar legitimation. Läraren ska enligt skolans kompetensutvecklingsplan slutföra sina studier under 2024 och därmed få lärarlegitimation och behörighet att undervisa i ämnet svenska åk 7-9.

En av lärarna som undervisar i ämnet slöjd i årskurs 7-9 är behörig att undervisa i ämnet, men endast i årskurs 1-6. Den andra läraren har studerat ämneslärarprogrammet, inriktning slöjd årskurs 4-9, sedan 2017 och ska enligt skolans kompetensutvecklingsplan ha fullgjort studierna under läsåret 2024-25. Huvudmannen uppger vidare att, för att säkerställa behörigheten i ämnet slöjd årskurs 7-9, har tjänsten på nytt annonserats ut under hösten 2023.

I ämnet hem- och konsumentkunskap för årskurs 6-9 har huvudmannen anställt en lärare som har lärarlegitimation och är behörig i ämnet i årskurs 1-9. Läraren tillträder den 8 augusti 2024. Undervisningen kommer under våren 2024 bedrivas av en legitimerad lärare som saknar behörighet i ämnet och en lärare som saknar legitimation men som huvudmannen bedömer är kompetent för tjänsten till följd av utbildning som kock.

Vidare framgår att en lärare med lärarlegitimation och behörighet i att undervisa ämnena historia, religionskunskap och samhällskunskap i årskurs 3-9 enligt huvudmannen ansvarar för undervisningen i historia, religionskunskap och samhällskunskap för årskurs 6-9. En lärare med lärarlegitimation med behörighet i bl.a. ämnena geografi och samhällskunskap för årskurs 3-9 ansvarar för undervisningen i geografi för årskurs 6-9. Utöver dessa två lärare undervisar även en lärare som har lärarlegitimation med behörighet i ämnena religion, historia och samhällskunskap i årskurs 3-9 i SO-ämnena.

I ämnena fysik, teknik och biologi i årskurs 6-9 uppger huvudmannen att en lärare med lärarlegitimation och behörighet i ämnet biologi i årskurs 4-9 ansvarar för undervisningen. Läraren är inte behörig att undervisa i ämnena fysik och teknik. Huvudmannen uppger att läraren kommer att genomföra lärarlyftet, fysik så snart det erbjuds. Vidare ansvarar en lärare med lärarlegitimation och behörighet för kemi i årskurs 3-9 för undervisningen i kemi. Samma två lärare undervisar tillsammans med en obehörig lärare, som enligt inskickat underlag har läst in 182 högskolepoäng av ämneslärarutbildningen i ämnena fysik, kemi, biologi och teknik för årskurs 4-7, men saknar 3,5 högskolepoäng i didaktik, i NO ämnena.

Huvudmannen uppger att de under hösten 2023 annonserade ut en tjänst för en lärare i ämnena fysik och teknik för årskurs 7-9 men att huvudmannen inte tog emot någon ansökan från sökande med lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s.47).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Skolgrunden AB inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att eleverna ska ges undervisning av legitimerade och för undervisningen behöriga lärare. Av huvudmannens redovisning framkommer att lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet eller årskursen fortsatt undervisar i ämnena svenska i årskurs 7–9, hem- och konsumentkunskap i årskurs 6–9, slöjd i årskurs 6-9, i fysik för årskurs 6-9 och i teknik för årskurs 6-9.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa bl.a. om den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2) Skolgrunden AB:s verksamhet vid Skolgrunden uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att elever ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att ha rekryterat en behörig lärare i ämnet hem- och konsumentkunskap, genom att tre av lärarna som saknar legitimation uppges avlägga examen inom en snar framtid samt genom att man avser anmäla en av lärarna till lärarlyftet för att utöka lärarens behörighet i ytterligare ämnen. Såvitt avser övriga ämnen och årskurser där det saknas behöriga lärare har huvudmannen aktivt försökt rekrytera behöriga lärare. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister**Anställning av personal****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 27 juni 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Skolgrunden AB:s arbete rörande anställning av lärare. Detta då fyra lärare som saknade lärarlegitimation var tillsvidareanställda. Av redovisningen framgår att huvudmannen under perioden 27 juni 2023 – 8 januari 2024 inte har anställt någon lärare utan tidsbegränsning som saknar lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation får, som huvudregel, anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Henrik Ohlsson Westin har varit föredragande i ärendet.